

Mokymosi strategijos ir tinkamas edukacinės ervės sukūrimas

Efektyvūs mokytojai visada laukia naujų ir įdomių mokymo strategijų, kurios išlaikys jų mokinių motyvaciją ir įsitraukimą.

Štai keletas mokymo strategijų, kurios yra pagrindinės daugelyje klasių. Priklausomai nuo jūsų stiliaus, pageidavimų ir mokinių, pasirinkite tas, kurios atitinka jūsų poreikius.

1. Diferencijuota instrukcija: mokymosi stotys

Skirtingos mokymo strategijos leidžia mokytojams įtraukti kiekvieną mokinį, atsižvelgiant į jų specifinį mokymosi stilių. Remiantis Howardo Gardnerio kelių intelektų teorija, kiekvienas žmogus turi skirtingą protą, todėl kiekvienas žmogus mokosi ir supranta informaciją skirtingai. Diferencijuotas mokymas suteikia galimybę patenkinti visus mokinių poreikius. Viena naudinga strategija, kaip atskirti mokymą, yra mokymosi stotys. Mokymosi stotis galima lengvai suprojektuoti taip, kad mokiniai, turintys įvairių mokymosi poreikių, galėtų mokytis savo tempu ir pasirengimo lygiu. Mokytojai gali įsteigti kiekvieną stotį, kurioje mokiniai galės atlikti tą pačią užduotį, tačiau tokiu lygiu ir stiliumi, kuris yra specialiai jiems sukurtas.

2. Mokymasis bendradarbiaujant: dėlionės metodas

Mokymasis bendradarbiaujant suteikia mokiniams galimybę dirbti su kitais ir pamatyti skirtingus požiūrius. Mokiniai mokosi efektyviau dirbdami kartu, o ne atskirai, taip pat žinoma, kad tai pagerina mokytojų pasitikėjimą savimi. Dėlionės metodas yra ypač veiksmingas, nes kiekvienas mokinytis yra atsakingas už mokymąsi, o mokiniai greitai sužino, kad kiekvienas grupės narys turi ką nors vienodai svarbaus prisidėti prie grupės, kad užduotis būtų sėkminga. Šios strategijos metu mokiniai susiduria ir naudoja daugybę įgūdžių: bendravimo, problemų sprendimo įgūdžių, pažinimo ir kritinio mąstymo - visa tai yra būtina sėkmingai akademinėi karjerai.

3. Technologijų panaudojimas klasėje

Technologijų integravimas į klasę yra puikus būdas suteikti mokiniams galimybę palaikyti ryšį šioje technologijų eroje. Pastebėta, kad pamokos, kuriose gausu technologijų, ilgiau išlaikys mokinių motyvaciją ir įsitraukimą. Kai kurie technologijų naudojimo pamokose pavyzdžiai yra internetinių pamokų ar daugialypės terpės pristatymai, pvz., vaizdo įrašo, animacijos ar tam tikros rūšies grafikos, kūrimas naudojant planšetinį kompiuterį ar „iPad“, klasės vedimas į virtualią ekskursiją, dalyvavimas internetinio tyrimo projekte ar net klasės svetainės sukūrimas. Bet kuri iš šių technologijų integravimo strategijų turės teigiamą poveikį mokinių mokymuisi.

4. Tyrimais pagrįsta instrukcija

Tyrimu pagrįstas mokymasis reiškia mokinių įtraukimą į mokymosi procesą, kad jie geriau suprastų, ko mokosi. Mes gimstame turėdami instinktą klausti - būdami kūdikiai mes naudojame savo pojūčius, kad užmegztume ryšius su aplinka. Tyrimais pagrįstos mokymosi strategijos yra naudojamos mokinius priversti mokytis, užduodant klausimus, tiriant, tiriant ir pranešant, ką jie mato. Šis procesas skatina mokinius giliau suprasti mokomą turinį, o tai padeda jiems pritaikyti šias sąvokas naujose situacijose. Kad mūsų mokiniai galėtų sėkmingai dirbti XXI amžiuje, jie turi sugebėti atsakyti

į sudėtingus klausimus ir rasti šių problemų sprendimus. Tyrimais pagrįsta mokymosi strategija yra puiki priemonė tai padaryti.

5. Grafikos organizatoriai

Grafikos organizatoriai yra paprasta ir veiksminga priemonė, padedanti mokiniams surasti mintis ir sudėti savo mintis bei idėjas vaizdiniame pristatyme. Paprasčiau tariant, jie padeda mokiniams organizuoti informaciją, kad jiems būtų lengviau suprasti. Grafikos organizatoriai gali būti naudojami bet kuriai pamokai, rašymo, minčių šturmo, planavimo, problemų sprendimo ar sprendimų priėmimo struktūrizavimui. Populiariausi organizatoriai yra Venno diagrama, koncepcijų žemėlapis, KWL diagrama ir T diagrama.

Patyręs mokytojas žino, kad ne kiekviena jūsų naudojama mokymo strategija bus veiksminga. Bus keletas nesėkmių ir paklydimų, tačiau priklausomai nuo jūsų mokymo stiliaus ir jūsų mokinių mokymosi būdų, jūs suprasite, kurios strategijos veikia, o kurios - ne. Gali prireikti bandymų ir klaidų, tačiau nepakenks išbandyti juos visus.

Vaikams reikia nuolatinio judėjimo. Jiems reikia žaisti, kad jie vystytųsi sveikai. Tokios veiklos kaip bėgimas, šokinėjimas, laipiojimas ir žaidimas su vandeniu, žeme ir smėliu natūralioje mokymosi aplinkoje leidžia vaikams realizuoti savo gebėjimus ir palaikyti fizinį vystymąsi (Francis, 1998; Marcus ir Francis, 1998). Dėl šios priežasties labai svarbios atviros erdvės, leidžiančios vaikams atrasti naujų dalykų ir žaisti žaidimus. Ypač pavasario ir vasaros laikotarpiais, kai orai šilti, atvirų erdvių svarba sulaukia daugiau dėmesio.

Atviros erdvės tenkina vaikų judėjimo ir žaidimo poreikius, taip pat daro įtaką jų sveikam vystymuisi fiziniu, dvasiniu, psichiniu ir socialiniu aspektu. Šie poveikiai gali būti išvardyti taip:

- * Ugduma(sis) lauke prisideda prie vaikų gebėjimo laisvai judėti, kūrybiškai mąstyti, turtinti vaizduotę, spręsti problemas, bendrauti.

- * Dėl urbanizacijos vaikai negali tyrinėti dirbtinių erdvių ir jų aplinkos. Tačiau su lauko erdvėmis vaikai persipina su gamta, yra jautrūs gamtai. Su gamta vaikai gali suaktyvinti savo pojūčius (lytėjimo, uoslės, klausos, regos).

- * Su augalais atvirose vietose ir soduose vaikai pastebi, kad keičiasi augalo spalva, formuojasi sėklos ir dygsta. Taigi vaikams atsiranda smalsumo jausmas, o tai leidžia užmegzti priežasties-pasekmės ryšį.

- * Vaikams mokantis augalų ir gyvūnų pavadinimų, vystosi jų gebėjimai, tokie kaip tyrinėjimas, stebėjimas ir tyrinėjimas. Vaikai su augalais ir gyvūnais tampa jautrūs aplinkai, mėgsta gyvas būtybes.

- * Būdami lauke vaikai mokosi išreikšti save. Jie pasitikėdami savimi lavina savo sprendimų priėmimo ir organizacinius įgūdžius.

- * Vaikai žaidžia bendradarbiaudami vieni su kitais lauke. Lauke palaikomas socialinis ir emocinis vaikų vystymasis.

- * Lauko žaidimai turi įtakos vaikams tokiose srityse kaip tyrimai, rizikos prisiėmimas ir psichomotoriniai įgūdžiai.

Ikimokyklinio ugdymo ir pradinio ugdymo įstaigos savo teikiamu ugdymu siekia socializuoti vaikus ir ugdyti tinkamą asmenybę, palaikydamos visas 3-12 metų vaikų raidos sritis sveikos aplinkos sąlygomis. Dėl šios priežasties švietimo įstaigos išorė ir įranga yra ne mažiau svarbios, kaip ir vidinė erdvė vaikų raidai. Šiame kontekste mokyklos aplinka apibrėžiama kaip vieta, kurioje namus primenantys dizaino bruožai susipina su edukaciniais dizaino elementais. Atsižvelgiant į interjero

dizainą, mokyklos išorės dizainas turėtų turėti įėjimą, kuriame vaikai būtų pasitinkami priimtina forma, medžiagomis, dekoracijomis ir erdve.

Toliau pateikiami keli aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti siekiant efektyvumo organizuojant lauko erdvę.

* Lauko erdvės dydis turi būti toks, kad vaikai galėtų laisvai judėti. Vienų nuomone, kiekvienam vaikui turėtų būti ne mažiau kaip 3 kvadratiniai metrai, o kitų nuomone, plotas vienam vaikui turėtų būti ne mažesnis kaip 6,5 kvadratinio metro.

* Žaidimų aikštelių išdėstymas turėtų būti organizuojamas atsižvelgiant į vaikų dalyvavimą veikloje. Svarbu, kad aktyviosios (judančios žaidimų aikštelės) ir pasyviosios zonos (mokslinio ugdymo zona, smėlio dėžė, dailės ir raštingumo zona) būtų išdėstytos taip, kad jos subalansuotų viena kitą. Pavyzdžiui, judančios zonos, tokios kaip čiuožyklos, sūpynės, sūpuoklės, laipiojimo kopėčios žaidimų aikštelėje turi būti kartu. Ramios zonos, tokios kaip smėlio dėžė, gamtos mokslų edukacijos zona, meno zona, raštingumo zona, kur vaikai galėtų daugiau bendrauti su draugais, turėtų būti kartu (Ummanel, 2017).

* Lauko dengtos zonos turėtų būti tinkamos naudoti tokiose veiklose kaip kalbos užsiėmimai, meno renginiai. Mokytojas turėtų ne tik skirti laiko šiai veiklai klasėje, bet ir atlikti veiklą patalpose (Bay, 2016).

* Žaidimų aikštelėse turėtų būti tiek individualios, tiek grupinės veiklos. Tiek individuali, tiek grupinė veikla, tokia kaip meninė veikla, žaidimai, mokslinė veikla, kalbos užsiėmimai, turėtų būti planuojama taip, kad vaikai galėtų mokytis per patirtį.

* Vaikų prieiga prie vandens labai svarbi tiek veiklai, tiek vaikų darže auginamų augalų priežiūrai. Vaikas žaisdamas turi turėti galimybę sudrėkinti žemę; mokėti stebėti šlapio smėlio skirtumus; turėtų sugebėti atrasti vandenyje plūduriuojančius ir skęstančius objektus (Ummanel, 2017).

Kai kurie dalykai, į kuriuos reikia atsižvelgti įrengiant lauko erdvę kalbant apie medžiagas, yra išvardyti žemiau.

* Vietos, kuriose yra žaidimo įrankiai žaidimų aikštelėse, turėtų būti gerai sutvarkytos. Vaikai turėtų atskirti, kuriose srityse gali žaisti; įranga neturėtų būti susipynusi / maišoma viena su kita. Kaip ir mokymosi centrai klasėse, žaidimų aikštelės turėtų būti suplanuotos su aiškiais ribomis. Pavyzdžiui, čiuožykla žaidimų aikštelėje neturėtų patekti į kitų teritorijų ribas.

* Medžiagų įvairovė turi atitikti vaikų amžių ir skaičių. Vaikams turėtų būti patogų užsiimti individualia veikla, bendrauti tarpusavyje, dalintis, bendradarbiauti.

* Medžiagos turi būti tokios kokybės, kad atkreiptų vaikų dėmesį. Jos turėtų būti sudarytos iš medžiagų, kurios suaktyvina vaikų vaizduotę, lavina jų kūrybinio mąstymo įgūdžius ir susideda iš ryškių spalvų. Medžiagos turėtų būti sudarytos iš natūralios gyvybės (akmuo, šakos, lapai, mediena ir kt.) ir medžiagų, su kuriomis vaikas gali susidurti kasdieniame gyvenime (sietas, grėblys, kastuvas, kibiras ir kt.).

Tinkamas edukacinės aplinkos kūrimas

Tinkamas ugdymo aplinkų kūrimas ir nuolatinis jų pertvarkymas turėtų padėti vaikams suprasti, kad kad ir ką jie patirtų ir prie ko prisiartintų, iš jų visada tikimasi proto ir kritiško požiūrio, įsipareigojimo įveikti paviršutiniškumą, siekti gilesnio supratimo apie tam tikrus dalykus. Tinkamai sukurta ugdymo aplinka, palanki kritinio mąstymo ugdymui, gali skatinti mąstymą, išradingumą, smalsumą, kelti savigarbą, pasitikėjimą savimi, savo vertės jausmą, stiprinti motyvaciją

veikti. Tokiai aplinkai sukurti svarbu užtikrinti nuoširdžias, šiltas, saugias mokymosi sąlygas, svarbu kad vyrautų bendradarbiavimas tarp mokytojo ir vaiko, o aplinka aktyvintų ir motyvuotų.

Mokymasis vyksta tiek viduje, tiek lauke. Lauko aplinka yra vieta bėgioti, žaisti ir mokytis. Tyrimai rodo, kad vaikai geriausiai mokosi aplinkoje, kurioje jie jaučiasi saugūs ir laisvi tyrinėti bei mokytis ir kurioje jie palaiko saugius santykius su rūpestingais ir reaguojančiais suaugusiais.

Aplinka ne tik daro įtaką mūsų savijautai ir nurodo, kaip elgtis, bet ji taip pat gali turėti įtakos tam, ką mes mokomės. Reggio Emilia požiūris į ankstyvąjį vaikų ugdymą pripažįsta didžiulę aplinkos įtaką ir vadina ją „trečiuoju mokytoju“ (tėvai ir mokytojai yra pirmieji ir antrieji vaikų mokytojai). Reggio Emilia metodą sukūrė Loris Malaguzzi, kuris geriausiai žinomas dėl savo vaidmens kuriant ir plėtojant Reggio Emilia požiūrį – į vaiką orientuotą ankstyvojo ugdymo filosofiją, pagrįstą įsitikinimu, kad vaikai yra galingi ir gabūs asmenys, gebantys ir norintys kurti savo žinias. Taikant šį metodą daroma prielaida, kad vaikai yra galingi besimokantys ir kad vaikų interesai turėtų lemti suaugusiųjų sprendimus dėl mokymosi, įskaitant aplinką ir teikiamą medžiagą.

Mokymosi aplinka vaidina lemiamą vaidmenį, o mokytojų sąmoningumas arba apgalvotas planavimas ir veiksmai kuriant erdvės ir medžiagų parinkimas bei išdėstymas turi didelę įtaką vaikų įsitraukimo ir mokymosi lygiui.

Kurdami lauko erdvę, pedagogai turi atsižvelgti į įvairius dizaino aspektus, kad ji būtų prieinama visiems vaikams. Geras dizainas suteiks vaikams galimybę rinktis ir pakankamai iššūkių, kad jie galėtų rizikuoti ir kartu subalansuoti saugumo poreikį.

Natūralios žaidimų erdvės suteikia vaikams unikalią galimybę apgalvotai rizikuoti ir išbandyti save per fizinę veiklą, kurios jie negali pasiekti kitais būdais.

Eksperimentavimas ir darbas natūralioje aplinkoje ugdo ryšio su gamta jausmą. Būtent toks ryšys su gamta sukuria darnos ugdymo galimybes labai mažiems vaikams.

Nuolatinės lauko erdvės turėtų būti lanksčios, kad pedagogai galėtų reaguoti į vaikų interesus ir vystymąsi.

Su atskirtomis dalimis ir neribotais ištekliais vaikai gali žaisti ir dalyvauti žaidime pagal savo lygį ir sekti savo idėjas.

Mokytojo vaidmuo – užmegzti ryšius su vaikais šiose erdvėse ir padėti tyrinėti vaikų idėjas, provokuoti mokymąsi ir išbandyti teorijas.

Užduotis darže

Uždavinys – suras nurodytas daržoves ir reikiama jų kiekį.

Pasiruošimas:

edukacinė lauko aplinka – daržo lysvės, kuriose jau užaugo ir prinoko daržovės.

Priemonės:

užduočių lapas (Failas „Užduotis darže“), pintinės daržovėms.

<https://wordwall.net/rask-daržoves>

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

Auklėtoja vaikus supažindina su užduoties lapu, kuriame nurodyta kiek ir kokių daržovių reikia atnešti iš daržo, virtuvės darbuotojams. Vaikai jaučia atsakomybę už patikėtą užduotį, nes daržoves reikia surinkti ne šiaip sau, o iš jų bus gaminami patiekalai pietums.

Vyksta komandinis darbas. Vienas vaikas nešasi užduoties lapą ir sako kokių daržovių reikia. Kiti vaikai suranda kurioje lysvėje tos daržovės auga. Kiekvienas vaikas turi ką veikti. Pasiskirstę darbus, vaikai daržoves skina, rauna, skaičiuoja, tikrina ar teisingai atlikta užduotis, deda į pintinę.

Jausdami didžiulį džiaugsmą ir pasididžiavimą atlikta užduotimi, vaikai daržovių pintines nuneša virtuvės darbuotojams.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Skiria 4–5 daržoves, nusako, kaip jas naudoti maistui.

Lopšelio-darželio daržo lysvėse vaikai suranda, įvardina, nuskina ar išrauna reikiama daržovę. Dirbdami vardina kokias daržoves jie mėgsta valgyti, kokie produktai iš tų daržovių gaminami.

Pradeda skaičiuoti daiktus iki 5.

Rinkdami daržoves, supranta, kad daržovių skaičius nepriklauso nuo daržovės dydžio. Suranda skirtingą kiekį didelių ir mažų daržovių.

Skaičiuodami surinktas ir išdėliotas daržoves, vartoja kelintinius skaitvardžius (pirmas, antras...).

Siekia kitų dėmesio, palankių vertinimų.

Vaikai džiaugiasi, kad jiems patikėta užduotis – atnešti daržovių. Surinę ir atnešę daržoves virtuvės darbuotojams, vaikai didžiuojasi atlikę svarbią užduotį – iš daržovių bus gaminami patiekalai pietums, visiems darželio vaikams.

Matematika smėlio dėžėje

Uždavinys – skaičiuos objektus iki 5 t. y., supras skaičiaus kiekį ir sandarą, pažins objektų kiekį žyminčius simbolius ir skaičius.

Pasiruošimas: ant panaudotų plastikinių peršviečiamų kibirėlių užklijuoti geometrines figūras su skaičiais ir atitinkama skaičių objektų (širdelių).

Priemonės: paruošti kibirėliai kiekvienam vaikui; atitinkamos geometrines figūras kaip ant kibirėlių – komandų pasiskirstymui; atitinkamos geometrines figūras kaip ant kibirėlių, priklijavimui; vienodo dydžio nedideli indeliai (puodeliai) smėliui pilti; smėlis.

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

Ištraukdami geometrines figūras, vaikai suranda staliuką su kibirėliais, ant kurių priklijuotos atitinkamos figūros. Suskaičiuoja objektus (širdes) po geometrines figūras, pasako skaičių parašyta ant geometrines figūras. Suranda tokias pat geometrines figūras-lipdukus ir priklijuoja ant kibirėlio.

Kiekvienas vaikas į savo kibirėlį pila smėlio puodelių tiek, koks yra skaičius ant geometrines figūras.

Auklėtojos paprašyti, sudeda šalia du skirtingai smėlio pripiltus kibirėlius.

Parodo kuriame kibirėlyje smėlio daugiau.

Paklausti kodėl taip nusprendė, įvardina, kad daugiau puodelių smėlio įpilta.

Pasidomėjus iš kur žino, įvardina skaičius ant geometrinių figūrų ir suskaičiuoja objektus, bei priklijuotas geometrines figūras-lipdukus.

Vaikų iniciatyva: vienam berniukui buvo smalsu sužinoti, kuris smėlio kibirėlis sunkesnis, kuris lengvesnis. Pakilojės juos rankose – nustatė ir įvardino, kad sunkesnis tas, kuriame smėlio daugiau.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Ištraukę geometrines figūras, įvardina geometrines figūras spalvą ir pavadinimą, suranda kibirėlius su atitinkamomis figūromis.

Klijuodami geometrines figūras, skaičių ant geometrines figūras sieja su atitinkamu objektų (širdelių, geometrinių figūrų-lipdukų) kiekiu.

Pildami smėlį į kibirėlį puodeliu, naudojami sąlyginiai matavimai (trečiu daiktu-puodeliu).

Smėlio puodelių pila tiek kiek ant kibirėlio yra objektų (širdelių, geometrinių figūrų).

Supranta ką reiškia sudėlioti nuo mažiausio iki didžiausio, ir atvirkščiai.

Geba atsakyti į klausimus: Kiek iš viso? Kiek daugiau? Kiek mažiau?

Pastebi kaip sudaryta daiktų (elementų) seka, geba pratęsti ją 1–2 daiktais (elementais).

Skiria kelintinius skaitvardžius – atskaičiuoja ir parodo pirmą, ketvirtą, antrą, penktą, trečią kibirėlius.

Kalbėdami apie daiktų masę, vartoja žodžius: lengvesnis – sunkesnis.

Žalioji palangė

Uždavinys – prižiūrėdamas ir kasdien stebėdamas augalus, sužinos kaip vystosi ir keičiasi auginami augalai.

Pasiruošimas:

Jei yra galimybė, pasigaminti indelius, kuriems reikalingos keramikos priemonės (molis, stekai, glazūra, keramikos degimo krosnis),

Priemonės:

panaudoti peršviečiantys plastikiniai indeliai, žemės, sėklos.

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

Darbai prasideda jau ankstyvą pavasarį. Norėdami užsiauginti daržovių ant palangės, darbus pradėjome patys pasigamindami vazonėlius iš molio. Vaikai, vieni kitiems padedami, supilstė žemes į indelius, žemę paliejo, subėrė sėklytes. Aišku, visiems įdomu sužinoti kodėl auklėtojos dar pasiūlo ant indelių su žemėmis uždėti peršviečiamą plėvelę. Norint išsitykinti, kad auklėtojos paaiškinimas yra teisingas, vaikai plėvelę uždėda ne ant visų indelių. Stebėdami indelius ant palangės, vaikai išsitykina, kad greičiau „lapeliai išauga“ indeliuose, kurie buvo uždengti. Tai kas išdygo ar tik ruošiasi išdygti, būtina laistyti. Šios atsakingos pareigos, jaunųjų ūkininkų atliekamos rūpestingai. Per skaidrius plastikinius indelius, vaikai stebi kaip šaknys tįsta, šakojasi, įsitikina, kaip greitai auga daržovės. Kai sužaliuoja pirmieji lapeliai, žinoma, smalsu paragauti ką užauginome.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Prižiūrėdami augalus, pastebi pasikeitimus, daro išvadas, priima sprendimus (pvz.: pastebi ir džiaugiasi, kai lapus išleidžia svogūnai, nuvyto salotos lapai – reikia palieti.). Pastebi ir įvardina aiškiausiai pastebimus augalų požymius: skiria daržoves, nusako, kaip jas naudoti maistui. Augalų auginimui pasirenka reikalingus daiktus ir priemones, paaiškina, kodėl pasirinko būtent jas. Išskiria akivaizdžias augalų savybes: salotas reikia dažniau palieti, svogūnų laiškai aitrūs, ridikėliai traškūs. Mėgsta stebėti, kaip auga augalai noriai atlieka paprastus bandymus: stebi kaip dygsta daržovės apdengtos plėvele ir neapdengtos, tyrinėja svogūnų ir kitų daržovių šaknis.

Mėgsta veikti, siūlo veiklos idėjas, imasi iniciatyvos joms įgyvendinti, pastebi ir komentuoja padarinius. Pasako, ką veikė ir ką sužinojo. Pasako, ko nežino ar dėl ko abejoja. Aptaria padarytus darbus, planuoja, spėlioja ir tikrina kas atsitiks, jeigu augalai augs kur nėra saulės, jeigu bus nepalieti.

Spalvų akvariumas

Uždavinys – eksperimentuodami dailės medžiagomis ir priemonėmis, atras spalvų, linijų, formų, faktūrų įvairovę.

Pasiruošimas:

Pasirūpinti panaudotomis pakavimo kartoninėmis dėžėmis.

Priemonės:

Apsaugos nuo dažų priemonės (prijuostės, marškiniai), dažai (vandens pagrindu), teptukai, voleliai, kempinė, panaudoti plastikiniai kibirėliai dažams įpilti, priemonės rankoms nusiplauti (vanduo, rankšluosčiai).

Vaikų amžiaus grupė: iki 3 m.

Iš panaudotų pakuočių kartono pastatomas namas ar kitas norimas statinys. Vaikams, apsirengus „dailininkų“ drabužius, leidžiama laisvai tyrinėti, įvairiomis dažymo priemonėmis, paliekamus dažų pėdsakus.

Veiklos plėtojimas:

Kai namas nudažytas ryškiaspalvėmis spalvomis ir papuoštas įvairiaspalviais raštais bei piešiniais, smagu jame užsiimti norima veikla: skaityti knygas, statyti iš kaladėlių, žaisti vaidmeninius-siužetinius žaidimus.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Vienoje rankoje laikydami kibirėlį su dažais, kitoje – teptuką ir piešdami, geriau derina akies-rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius.

Pasirinkdami dažų spalvą, aptardami ką piešia, ką norės veikti papuoštame name, kalba kelių žodžių sakiniais, žodžius derina pagal giminę, skaičių, linksnį. Spontaniškai reiškia emocijas, išpūdzius dailės priemonėmis ir medžiagomis. Piešia įvairias linijas, jas jungia į formas vis labiau koordinuodami rankų judesius. Bando ką nors pavaizduoti (mama, mašiną, medžius, gėles). Savo abstrakcijose išvelgia daiktus ar įvykius. Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis, tyrinėja įvairius veikimo jomis būdus. Piešdamas, spauduodamas labiau mėgaujasi procesu, o ne rezultatu. Bendrauja mimika, judesiais, veiksmais, dažniau kalbasi su kitu vaiku, pakaitomis atlieka veiksmus su ta pačia spalva ar teptuku. Prašo, tariasi, laukia kai nori kito vaiko jam patinkančios spalvos kibirėlio ar kitos piešimo priemonės.

Kaip gerai, kad yra ratai

Uždavinys – bandydami, tyrinėdami ieškos ir ras kokių paviršiumi bitutei-robotui lauke važiuoti lengviausia.

Pasiruošimas:
Įvairių paviršių lauko erdvės.

Priemonės:
„Bee-Bot“ robotas.

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

„Bee-Bot“ robotas, tai visame pasaulyje populiarus ugdymo priemonė. Vaikams žaisti ir tuo pačiu mokytis su Bee-Bot neįtikėtinai smagu!

Žaisdami su bitute-robotu ant stalo ir kilimo, vaikai pastebėjo, kad ant kilimo ji juda lėčiau. Viena mergaitė pasiūlė bitutę išsinešti į lauką ir leisti jai ten važinėti. Lauke vaikai ieško ir tyrinėja kokių paviršiumi bitutei-robotui važiuoti lengviausia.

Vaikai bando su „Bee-Bot“ robotu pasivažinėti žaliaja pievute, perlipti rąstų tilteliu, pereiti siauru rąstiniu suoleliu, pravažiuoti akmenukų takeliu ir lygiu plyteliu takeliu.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Žaisdamas tyrinėja, išbando daiktus bei medžiagas. Patys organizuoja, numato, pasirenka tyrimui reikalingas erdves. Žaisdami su edukacine bitute, mažieji ne tik mokosi bendrauti su draugu, pasidalinti žaislu, bet ir susipažįsta su pirmaisiais programavimo žingsneliais, nurodydami robotui judėjimo kryptį vartoja žodžius: pirmyn-atgal, kairėn-dešinėn.

Kalba, pasakoja apie tai, ką mato, ką sužinojo, suprato. Įvertindami tyrinėjimą, vartoja elementarius terminus, daro išvadas:

- Žole nevažiuoja, nes negali.
- Akmenukais – sunku.
- Ant tiltelio užstrigo.
- Suolas – siauras, netelpa pasukti.
- Takeliu važiuoja gerai, nes lygu.

Kokia daržovė slepiasi po QR kodu?

Uždavinys – naudojantis skaitmeninėmis technologijomis, rasti informaciją ir susipažinti su daržovėmis.

Pasiruošimas:
daržo lysvė, prie daržovių QR etiketės.

Priemonės: telefonai, planšetės.

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=12bcd4c4b>

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=0d78f27abcaa>

Vaikų amžiaus grupė: 3–6 m.

Daržo priežiūra – žemės įdirbimas, sėja, pirmųjų daigelių laukimas, jų gelbėjimas nuo piktžolių, džiaugsmas pirmuoju derliumi – tai patirtinio ugdymo pagrindai. O, kad veikla darže būtų smagesnė ir patrauklesnė, susipažįstant su daržovėmis ir jų auginimo sąlygomis pasitelkėme ir skaitmenines technologijas.

Tai šiuolaikinis netradicinis priėjimas prie jau tradicinių formų.

Telefonu ar planšete vaikai nuskanuoja QR kodą. QR koduose randama įvairi informacija: nuoroda į internetinį psl.; daržovės paveikslėlis; užrašytas daržovės pavadinimas. Vaikai pagal savo amžiaus gebėjimus pasinaudoja šia informacija.

Kartais QR kodai būna sumaišyti.

Ugdytiniai rūpestingai juos sugrupuoja prie atitinkamų daržovių.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Atranda skaitmeninių technologijų panaudojimo galimybes, noriai mokosi jomis naudotis.

Pasinaudoję telefonu ar planšete ir nuskanavę QR kodą, vaikai, pagal savo gebėjimus:

apie daržovę ieško informacijos internete; perskaito daržovės pavadinimą; stebėdami paveikslėlį ekrane ir lygina jį su augančia daržove; kritiškai vertina, jei aprašymas, pavadinimas ar paveikslėlis neatitinka daržovės. QR kodui suranda tinkamą daržovę.

Papildomi ugdomieji žaidimai:

<https://pbskids.org/elinor/games/elinor-soups-up>

<https://pbskids.org/readyjetgo/games/space-scout-food-farmer>

Matavimai ir stebėjimai darže

Uždavinys – atlikdami užduotis stebės, matuos, prižiūrės, ragaus daržoves ir vaisius.

Pasiruošimas:
daržo lysvės

Priemonės:
daržovių kortelės, daržo tyrimų lapas, daržovių liniuotė, skonių užduočių lapas.

Vaikų amžiaus grupė: 3–6 m.

Smalsutės sodelyje vyksta ne tik žemės ūkio darbai, bet ir vykdomi stebėjimai, fiksuojami rezultatai, užtvirtinamos įgytos žinios.

Daržovių kortelių pagalba vaikai lygina augančias daržoves, stebi kokios oro sąlygos joms patinka, kokios ne.

Mobilia daržo liniuote matuoja ir lygina kiek užaugo daržovės.

Naudodamiesi tyrinėjimų lapu, ieško daržo gyventojų – sliekų, boružių. Stengiasi išgirsti garsus – kaip čiulba paukšteliai, šnara lapai. Žaidžia žaidimą – pamatyk ir paliesk arba parodyk. Uosto prieskoninius augalus ir pagal kvapą ar išvaizdą pasako pavadinimą. Su nekantrumu laukia pirmojo derliaus ir ragauja pirmuosius vaisius ar daržoves.

Naudodamiesi skonių užduočių lapu ieško skirtingų skonių daržovių ir vaisių.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Suaugusiųjų padedami ruošia žemę, sėja daržoves, jas prižiūri.

Susipažįsta su daržovių išvaizda, mokosi jas atskirti nuo piktžolių.

Stebi kada augalus reikia laistyti.

Tyrinėja kaip daržovės auga, jas matuoja, skaičiuoja kiek paaugo, kuri aukštesnė, kuri žemesnė. Ant kurio augalo daugiau žiedų.

Lavina savo sensorinius pojūčius – uoslę, klausą, lytėjimą, regą, skonį.

Atlikdami užduotis vaikai pasiskirsto darbais, tariasi, vienas kitam padeda. Taip mokosi dirbti komandoje, bendradarbiauti.

Lapų šviesos namelis

Uždavinys – panaudodami šviesos šaltinį ir skaitmenines priemones, įtvirtins ir priskirs nukritusius lapus medžiams.

Pasiruošimas:
pritemdinta patalpa, šešėlių teatro priemonė.

Priemonės:
nukritę medžių lapai, piešimo priemonės, ažuvinė plastikinė dėžė, prožektoriai, lemputės su baterijomis, lempučių girliandos, planšetės, telefonai

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

Vaikai kviečiami į paslaptį pritemdytą lauko namelį. Norint užėti į vidų, reikalingas leidimas – 5 nukritę medžių lapai.

Visi bendrai žiūri medžio lapų šešėlių teatrą. Teatru pasibaigus, vaikai pasirenka priemones veiklai.

Rūšiuoja nukritusius lapus, priskiria juos medžiams ant kurių augo.

Žaisdami lapų šešėlių teatrą, įtvirtina lapų pavadinimus.

Ieško būdų kaip panaudoti šviesos šaltinį, piešia medžių lapus.

Tyrinėdami šviesos šaltinį, medžių lapus ir antrines žaliavas, kuria bei stebi lapų ir šviesos šokį.

Panaudodami IKT, piešia lapus, juos fotografuoja.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Džiaugiasi savitu veikimo procesu ir rezultatu.

Klausinėja, aiškindamasis jam naujus, nežinomus dalykus.

Atranda skaitmeninių technologijų panaudojimo galimybes, noriai mokosi jais naudotis.

Suaugusiojo pasiūlytą veiklą atlieka susitelkęs, išradingai, savaip, savarankiškai.

Norėdamas ką nors išmokti, pasako, ko nežino ar dėl ko abejoja.

Drašiai spėja, bando, klysta ir taiso klaidas, klauso, ką sako kiti, pasitikslina.

Geranoriškai veikia kartu su kitais, siūlydamas savo sumanymą ar priimdamas kitų sumanymą, fantazuodamas.

Žaisdamas išbando, tyrinėja naujus prietaisus ir medžiagas.

Daržo sargė

Uždavinys – iš nenaudojamų drabužių gamins kaliausę, kuri saugos daržoves ir vaisius nuo paukščių.

Pasiruošimas:
atrinkti nenaudojamus
drabužius.

Priemonės:
nedėvimi drabužiai ir puošybos
detalės (kepurės, šalikai,
karoliai), lazdos karkasui,
piešimo priemonės.

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.

Įstaigos teritorijoje kiekviena grupė prižiūri savo daržo lysvę. Vaikai čia sėja, sodina ir prižiūri įvairias daržoves, vaisius. Tik dažnai daržo lysves aplanko nekviesti svečiai – kuosos, kurios iškapsto pasėtas sėklas ar ką tik išdygusius daigelius, sulesia uogas. Žmogus stengiasi išsaugoti savo derlių, būtent dėl to, o soduose ar daržuose stato kaliauses. Kaliausė – ne tik daržo sargė, bet ir žmogaus vaizduotės išraiška. Tokių daržo pagalbininkių nusprendėme pasigaminti su vaikais. Ugdytiniai aktyviai įsijungė į daržo sargės kūrimą. Komandoje mergaitės natūraliai pasiskirstė kūrybiniais darbais. Viena papildydama kitą piešė veidą, apvelko suknele, supynė kasas, priderino papuošimus. Pagaminę savo lysvės prižiūrėtoją, vaikai ramiai pritūpė mėgautis raudonskruostėmis žemuogėmis, žinodamos, kad dabar uogų paukščiai iš jų lysvės nebeles.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Vaikai rūpinasi, jaučiasi atsakingi bei stengiasi išsaugoti auginamų daržovių ir vaisių derlių.
Pastebi panašumus ir skirtumus tarp „Daržo sargės“ ir žmogaus.
Svarsto kodėl jos taip pagamintos ir daro išvadas.
Kurdamos „Daržo sargę“, stengiasi, kad būtų panašu į žmogaus atvaizdą.
Naudoja antrines žaliavas. Kūrybiškai bei išradingai formuoja, pažymi bei paryškina pagrindines žmogaus kūno dalis, formas bei puošybos detales.
Dirba komandoje, pasiskirsto darbais.
Džiaugiasi rezultatu.

Gaminu ir žaidžiu

Uždavinys – atlikdami matavimus, gamis burbulų skystį ir žais.

Pasiruošimas: glicerinas perkamas vaistinėje; priemonės, matavimo ir maišymo indai turi būti idealiai švarūs; paruošti gaminimo receptą-schema.

Priemonės: distiliuotas vanduo, glicerinas, indų ploviklis, matavimo ir maišymo indai, burbulų gaminimo schema, lazdelės ir virvutė burbulams pūsti

Vaikų amžiaus grupė: 4–5 m.
Vasarą vaikams patinka žaisti su muilo burbulais, bet yprastiniai maži buteliukai greitai baigiasi arba nepatogiai padėti išsipyla. Viena mergaitė pasiūlė jų pasigaminti patiems. Natūralu, kad muilo burbulai yra pagaminti iš muilo. Tačiau tokie burbulai pavyksta tik gerai išsimuilingus rankas. Pasiryžome įveikti iššūkį. Auklėtoja surado muilo burbulų receptą ir reikalingas priemones.

Ugdytiniai atidžiai nagrinėjo schema, matavo, skaičiavo, tikrino ar teisingai viskas supilta. Pagamintą skystį reikėjo parą palaikyti, kad būtų tinkamas naudojimui. Vaikai su nekantrumu laukė rytojaus. Mažieji chemikai norėjo išbandyti savo sukurtus muilo burbulus.

Pasirodo tiksliai atlikus matavimus ir laikantis griežtos švaros, burbulai gavosi neįtikėtino dydžio ir suteikė daug smagių akimirku.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Drašiai spėja, siūlo idėjas iš ko galėtų pasigaminti muilo burbulus. Bando, eksperimentuoja, tikrina savo sumanymą. Nepavykus iš muilo pasidaryti burbulų kokių tikėjosi – taiso klaidas, klauso, ką sako kiti, pasitikslina.

Tyrinėdami, išbando daiktus bei medžiagas ir įsitykina, kad reikia iširti burbulų sudėtį. Domisi medžiagomis, iš kurių padaryti muilo burbulai, ir jų savybėmis.

Paaškina, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis, kurios įpiltos į nematytus buteliukus, reikia elgtis atsargiai, stengiasi taip daryti.

Išradingai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones (matavimo indu pasiūlo panaudoti stiklainį).

Stebi savo veiksmų pasekmes, supranta, kada pavyko įveikti sunkumus, kai išpūčiami didžiuliai muilo burbulai. Džiaugiasi savitu veikimo procesu ir rezultatu.

Kas atgaivins karštą vasaros dieną?

Uždavinys – patys pasigamins ledus, išrinks skaniausius.

Priemonės: mediniai ledų pagaliukai, plastikiniai indeliai ledų gaminimui, vienkartinės stiklinės, įvairios uogos, vanduo, skirtingo dydžio šaukštai, ašotėliai, liniuotė, užduoties lapas „Uogų diagrama“.

Pasiruošimas: priemonės išdėliojamos edukacinėje erdvėje „Smalsutės sodelis“.

Idėja veiklai. Vaikams kalbantis kaip atgaivinti karštą vasaros dieną, vienas berniukas iškėlė klausimą „Iš ko patiems galima pasidaryti ledus?“

Vaikų amžius 4 metai.

Kiekvienas renkasi ledų formelę (ar vienkartinę stiklinę), dubenėlį, šaukštą, deda pasirinktas uogas, pila vandenį, maišo. Gautą masę deda į skirtingo dydžio ledų formas, neša į šaldytuvo kamerą. Laukdami kol „pasigamins“ ledai, ragauja uogas.

Kiekvienas turi galimybę įsidėti norimą kiekį, aptaria skonį, spalvą, masės tirštumą. Lygina: kokio dydžio induose sušalo greičiau, sumažėjo ar padidėjo šaldomas kiekis. Suvalgę pačių gamintus ledus „balsavo“ - dėjo pagaliukus prie indo su uogomis, kalbėjo:

- ❖ skaniausi braškiniai ledai;
- ❖ ledams reikia uogų, vandens, cukraus arba medaus;
- ❖ ledai gali būti saldūs, rūgštūs, kartūs, dažyti liežuvį;
- ❖ mažesniame indelyje ledai sušala greičiau, būna kietesni;
- ❖ ledus galima pasigaminti namuose.

POP-UP LEARNING

Aplinkos pažinimas - įvardina 4-5 uogas, nusako skonį: saldu, rūgštu, kartu; masės konsistensiją: „kaip vanduo (skysta)“, „kaip košė (tiršta)“.

Tyrinėjimas - ragaudami įvardina uogų skonį, matuoja lygindami kiekį: prideda vieną formą šalia kitos ir stebi kiek įdėjo.

Skaičiavimas ir matavimas - pradeda skaičiuoti iki 5, matuodami šaukštais uogų masę skaičiuoja, palygina dvi daiktų grupes, įvardina sąvokas - daugiau, mažiau. Siūlo dėti daugiau ar mažiau uogų į indelį. Atpažįsta, parodo ir pasako apvalios, keturkampės, trikampės formos ledų indus, vienkartinės stiklines.

Santykiai su bendraamžiais - laukia savo eilės, kol kitas draugas deda uogas į indelį, pasidalina skirtingais indeliais ledams gaminti, mediniais pagaliukais, šaukšteliais. Pasiūlius priima kompromisinį pasiūlymą: sumaišo dvi uogų rūšis ir stebi besikeičiančią uogų masės spalvą. Keliais sakiniais išsako savo nuomonę: „spalva graži, gal bus skanūs ir ledai“, „Man atrodo, kad bus rūgštu, nes patamsėjo visas indelis“.

Dažai iš gamtos

Uždavinys - naudojant daržoves pasigamins dažus, nuspalvins jais skirtingus paviršius.

POP-UP LEARNING

Vaikų amžius 4 m.

Vaikai iš daržo rauna morkas, burokėlius, špinatus, iš šiltnamio skina raudonas paprikas. Aptaria daržovių rūšį, formą, spalvą. Parsinešę į grupę, jas vaikai nuplauna, supjausto, ragauja, įvardina: saldu, be skonio, aitru. Deda į smulkintuvą. Susmulkintų daržovių masę nuspaudžia - gavo dažus iš natūralių, pačių užaugintų daržovių: raudonus, žalius, rožinius ir geltonus. Išėję į lauką, stebi augalų lapų, žiedų spalvas, formas, lygina su turimais savo gamintais dažais. Naudodami medžių lapus, vaikai pasigamina trafaretus iš popieriaus ir audinio, juos išsikerpa. Maišo spalvas ir spalvindami stebi, kaip augaliniai dažai nudažo skirtingus paviršius.

Vaikai pastebėjo, kad:

- ant popieriaus dažai „stovi“
- ant audinio reikia tepti daug dažų, nes jie susigeria į medžiagą.
- kai susimaišo žalia ir raudona, gaunasi „purvina“ spalva.

Priemonės: špinatai, burokėliai, morkos, paprikos, pjaustymo lentelės, peiliai, sulčiaspaudė, maisto smulkintuvas, pieštukai, popieriaus lapai, žirkklės.

Pasiruošimas: išrautos daržovės nuplaunamos, išdėliojamos ant padėklų; ant stalo padėtos priemonės jų smulkinimui: medinės lentelės, peiliai, elektrinis smulkintuvas.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Padedami suaugusiojo, laukė savo eilės, dalinosi įrankiais.

Atpažino ir pavadino daržoves: paprikos, morkos, burokėliai.

Lavino sensorinius pojūčius: regą, uoslę, skonį. Pajuto skirtingas daržovių savybes. Įvardino metų laiką ir jam būdingus požymius: atšalo oras, krenta lapai, lyja lietus, užaugo daržovės, jas reikia rauti, skinti.

Veikdami įsitikino, kad iš daržovių galima pagaminti dažus, jais galima spalvinti popierių, audinį. Išreiškė kūrybines mintis.

Tobulino saugaus elgesio su aštriais įrankiais įgūdžius: pjaustė daržoves, dėjo jas į smulkintuvą, kirpo žirkklėmis lapų trafaretus iš popieriaus ir audinio.

Ledo paveikslai

Uždavinys - eksperimentuodami išsiaiškinti kaip ir iš ko sukurti paveikslus nenaudojant popieriaus.

Priemonės: gėlių žiedai, laistytuvai, piltuvėliai, vanduo, tušti įvairaus dydžio ir formų indai, dėžutės, veikiantys mobilūs telefonai, fotoaparatai.

Pasiruošimas: gėlių žiedai, uogos, lapai sudėti į atskiras skirtingo dydžio dėžutes. Šalia laistytuvų padėti piltuvėliai, vanduo. Priemonės padėtos edukacinėje erdvėje „Smalsutės sodelyje”.

Vaikų amžius 4 metai.

Vaikai rinko medžių lapus, gėlių žiedus, uogas dėliojo, komponavo juos ant įvairaus dydžio padėklų, formų, į tuščias saldainių dėžutes. Išdėliotus gėlių „paveikslus” užpylė vandeniu ir nunešė į šaldiklį. Kitą dieną sušalusias formas išnešė į lauką. Vaikams iškilo klausimas: „o kaip gi išimti „paveikslus” iš formų?”. Vieni apvertė indus ir juos stukseno akmenukais, kol iškrito. Kiti padėjo daržo lysvėje saulėje. Kėlė klausimą: ruduo.. per kiek laiko ištirpdys saulė paveikslus ir stebėjo vykstantį procesą: tirpdami paveikslai keitė formą, dydį, faktūrą (kitą dieną paveikslai ištirpo. Liko šlapia dėmė ir rudi gėlių žiedai).

Dar kiti - paėmė medinius pagaliukus ir juos užkišę už formų, kuriose buvo lediniai paveikslai, buvo bandė išimti. Išimtus iš formų ledo paveikslus vaikai apžiūrėjo ir nutarė: lede esančios gėlių spalvos nepasikeitė, bet pasidarė tvirtos ir neiškrenta; vienas ledas permatomas, o kitas baltas kaip pienas ir nelabai matosi paveikslas.

Pasiėmę fotoaparatus, mobilų telefoną, patys fotografavo savo kūrinius.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Komponuodami augalų paveikslus, didesniems žiedams renkasi didesnius indus, mažesniems - mažesnius.

Įvardina augalus: šermukšnio uogos, jurginų žiedai, gvazdikėliai.

Pasirenka draugus ir dirba komandoje.

Tyrinėjimas - pila vandenį stebi kiek telpa vandens saldainių dėžutėje, kibire, mažame kibirėlyje. Tobulinami vandens pylimo iš vieno indo į kitą įgūdžiai, lavinama stambioji motorika.

Fotografuoja, lygina nuotraukas su bendraamžių - IKT įgūdžiai.

Kūrybiškumas - išradingai naudoja gamtinę medžiagą: dėlioja įvairius ornamentus, lengvai keičia, padeda kitaip - siūlo kitą variantą, džiaugiasi pavykusi „ledo gėlių paveikslu”.

Įsitikina, kad kurti paveikslą galima ne tik ant popieriaus, bet ir dėžutėse užpilant vandeniu.

Problemų sprendimo būdai - naudodami rastus aplinkoje daiktus: akmenukus, pagaliukus, veikdami su bendraamžiais, išsiaiškina kaip pavyksta išimti „ledinius paveikslus”. Tariasi, ieško tinkamų sprendimo būdų, siūlo vieni kitiems pagalbą.

Mažieji turistai

Uždavinys: padedant draugams, pagal žemėlapi, įveiks kliūtis, iširengs stovyklavietę, aptars saugų elgesį gamtoje, kuo daugiau laiko praleis gryname ore, sustiprins fizines jėgas.

Pasiruošimas. Grupėje vaikai klausė mokytojų pasakojimo apie saugų elgesį gamtoje, žiūrėjo mokomuosius filmukus apie turistus, aiškinosi ką reikia pasiimti keliaujant į gamtą. Priemonės: voras su žemėlapiu, medinės ripkos, mediniai tilteliai, kankorėžių „užuolaida“, mediniai grybai, pintas krepšys, meškos kepurė, spalvota „gyvatėlė“, palapinės, puodas, akmenys laužavietei, sulankstomos kėdės kiekvienam vaikui, maišas šiukšlėms.

Vaikai 4 m. amžiaus Užsidėję kuprines, pasiėmę gertuves, prožektorius, žiūronus, pjūklus, vaikai susidomėję pradėjo kelionę. Kelionės pradžioje rado voro paslėptą žemėlapi, kurį tyrinėjo, aiškinosi „ženklų kalbą“ ir keliavo nurodytu maršrutu. Stebuklingame miške skaičiavo pasislėpusius žvėrelius, rinko kankorėžius, lygino kas pririnko daugiau; eidami per „pelkę“, tiltelį, judančiu rąstu lavino koordinaciją, išlaikė atstumą, palaukė, drąsino vieni kitus. Paliesdami aukštai pakabintas kankorėžių užuolaidas lavino šoklumą, vikrumą. Supratimą apie gamtos gėrybes ugdėsi - ragaudami uogas, uostydami vaistažoles, atpažindami augančias daržoves ūkininko darže. Žaisdami žaidimą su lokiu, prisimena ir kartoja dainelės žodžius, įsitikina, kad galima draugiškai ir linksmai žaisti. Priėję stovyklavietę, rinko nukritusias šakeles laužui, aiškinosi kokio medžio, lygino storos-plonos, statė palapinę, vaišinosi užkandžiais, aptarė žygio iššūkius. Išryškėjo lyderiai, vaikų patirtis, draugiškumas, pagalba. Ugdytiniai stiprino fizines jėgas, turiningai leisdami laiką gryname ore.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai. Suaugusiųjų padedami tyrinėja suskaitmenintą žemėlapi, sužino ir įvardina sutartiniais ženklais pažymėtą kelionės maršrutą, prisimena užduotis, įveiktas kliūtis. SMART lentoje virtualiai žaidžia keliaudami virtualiu žemėlapiu. Randa, skaičiuoja iki 5 ir įvardina miško žvėris ir paukščius: kiškis, lapė, voverė, ežys, vilkas, lokys, pelėda, varna. Lavina koordinaciją, vikrumą, šoklumą, atsargumą, drąsą, greitį. Pasako uogų pavadinimus: avietės, žemuogės, braškės. Atpažįsta, įvardina, skaičiuoja augančias daržoves: bulves, morkas, burokėlius, svogūnus, pupeles, moliūgus, naudoja apibendrinančias sąvokas - daržovės, uogos, vaistažolės. Geranoriškai veikia vieni su kitais. Dydžių skirtumams apibūdinti vartoja žodžius: storesnis-plonesnis, ilgesnis-trumpesnis. Savarankiškai bando įveikti kliūtis, nepavykus kreipiasi į suaugusį. Pasako ką veikė, pastebėjo, kas nepavyko. Įvardina pavojus gamtoje: uodai, erkės, nuvirte medžiai, pelkės.

Spalvų ir formų paletė kieme

Uždavinys - naudodami trafaretus ras ir įvardins spalvas ir formas.

Pasiruošimas: iškerpami trafaretai, aptariama kas juose pavaizduota, kokių spalvų, formų būna gyvūnai, gėlės, pastatų langai. Apžiūrimi paveikslai enciklopedijose, vaikų atsineštos augintinių nuotraukos.

Priemonės: žuvies, katino, gėlių, žvaigždės, lango formų trafaretai.

Vaikų amžius 3-4 m.

Pasimokius grupėje apie spalvas, vaikai pakviesti eiti į lauką tęsti veiklos. O kokios spalvos gali būti gėlės, žuvis, gyvūnai, akmenys?

Probleminis klausimas.

„Kaip lauke, be dažų, turint tik tuščiavidurius figūrų trafaretus, juos nuspalvinti?“. Ar galima vienodiems trafaretams rasti aplinkoje skirtingų formų?“

Vaikų mintys: galima padėti ant šaligatvio, apibrėžti ir tada nuspalvinti.

Auklėtoja: „neturime kuo brėžti“.

Deivilė: „tada galime paieškoti namely, kur pavėsinė (lauke yra edukacinė erdvė „Dailės studija“), ten buvo kreidelių...“

Luknė: „va, padėjau ant akmenų ir langas pasidarė pilkas“.

Vaikai renkasi tuščiavidurius trafaretus, vaikšto po kiemą ir „spalvina“ pridėdami prie įvairių objektų: akmenų, gėlių, žolės, medžių. Atlikdami užduotis mato, kad pasirinktas trafaretas gali būti įvairių spalvų ir formų.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Atpažįsta gamtoje ir paveiksluose dažniausiai matomus gyvūnus, gėles, pasako jų pavadinimus - katinas švelnus, akmuo kietas, baltas, gėlės kvėpia, geltonos. Kalba ir klausinėja ką mato, pasakoja kelių žodžių sakiniais.

Tapatina daiktus pagal formą, dydį.

Suranda tokios pat spalvos skirtingus daiktus: geltonas gėles ir geltoną dviratį, raudonas tulpes ir raudoną slieką.

Pienių plaukai

Uždavinys - eksperimentuodami su vandeniu ir pienu, išsiaiškinti kas atsitiks žiedams, kotams juos pamerkus į vandenį.

Pasiruošimas.

Vaikai skina, renka žoliapjovės nupjautas pienes

Priemonės:

spalvoti dubenėliai, vandens kibirėliai, pienių žiedai su koteliais

Vaikų amžius 4-5 m.

Vaikai apžiūrėjo, rinko pienes. Skaičiavo kas surinko daugiau. Aiškinosi, aptarė jų sandarą: žiedas, kotas, šaknys.

Vytenis: „žiūrėk kokios jos ilgos (ilgi kotas), ir lūžta gerai”.

Deivilė: „o perlaužus bėga pienas”.

Elijus: „mano tai maža, nėra už ko paimti”.

Skirstėsi poromis: rinkosi po vieną perkirpto paveikslėlio dalį, suradę antrą dalį - rado sau porą. Kiekviena pora pasirinko spalvotą dubenėlį, pripylė vandens. Vienas poros narys į vandenįmerkė pienių žiedus - stebėjo kas jiems atsitinka ir komentavo:

- „Nieko žiedui nėra, o man šlapios rankos ir gėlė šlapia”.

-„Pūkas tai jau viskas, net nepanašus į piene pasidarė”.

Kitas poros narys perskyrė piene koto į 3 dalis ir merkė į vandenį:

-„O geras! Kaip makaroniukai susisuko arba kaip guma kokia”.

- „Mama taip plaukus garbanoja”.

Tyrinėdami įsitikino, kad pienių žiedai nepasikeičia, o kotas susisuka tarsi „plaukai”.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Skaičiuoja, lygina, matuoja žiedų dydį, kotų ilgį, storį.

Dydžių skirtumams apibūdinti pradeda vartoti žodžius: ilgesnis-trumpesnis, storesnis-plonesnis.

Bendraudami su bendraamžiais geranoriškai veikia vieni su kitais, siūlo savo sumanymą, priima kitų sumanymus, fantazuoja („o jeigu...visi žiedai pradėtų skraidyti?”).

Skirstosi poromis po du, stebėdami diskutuoja, laukia savo eilės, laikosi susitarimų.

Priima su veikla susijusius suaugusio pasiūlymus - piene koto perskiria į 2-3 dalis.

Išskiria akivaizdžias augalo savybes: lūžta, bėga pienas, nužydėjus žiedui atsiranda pūkas.

Mažieji pievos gyventojai

Uždavinys - suras ir atpažins skraidančius, ropojančius vabalus ir vabzdžius, aptars jų išvaizdą. Iš gamtinės medžiagos sukurs vabalus.

Pasiruošimas.

Lauke, edukcinėje daržo erdvėje įbedamos medinės kortelės su vabalų atvaizdais.

Priemonės: medinės kortelės su pieštais vabalais, plastikinės vabalų figūros, didinamieji stiklai, gamtinė medžiaga, užduočių lapai, vaškinės kreidelės

Vaikų amžius 3-4 metai

Atėjęs į grupę berniukas pasakojo, kad jo senelis pyksta, nes karkvabaliai graužia obelų žiedus, todėl neužaugs obuoliai. Jis klausinėjo, domėjosi kaip atrodo tas karkvabalis? Susidomėjo ir kiti vaikai. Ar visi vabalai graužia žiedus ir medžius? Grupėje vaikai apžiūrėjo vabalų figūras, ieškojo informacijos enciklopedijose, internete. Radę skaičiavo kiek kuris turi kojų, ūsų, sparnų, domėjosi kuo maitinasi. Lauke rado boružę, su padidinauju stiklu skaičiavo taškus, patupdė ant lapo ir stebėjo ar ji nuskris - nuskrido. Vaikai apžiūrėjo „Smalsutės sodelyje“ augančius vaismedžius, įsitikino, kad karkvabalių ten nėra. O kokie dar vabalai gyvena mūsų sode, ar visi skraido? - klausinėjo. Pasiskirstę grupelėmis po 2-3 ieškojo ropojančių, skraidančių vabzdžių ir vabalų, užduočių lapuose nuspalvino tiek langelių, kiek matė vabalų. Kalbėjo: „gerai, kad nėra karkvabalių, tai užaugės obuoliai“. - „Aš tai mačiau, kad skruzdėlė ne skrido, o ėjo žeme, bet būna ir skraidančių skruzdėlių“ Iš kankorėžių, šakelių visi kūrė vabalus.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Įvardina keturis vabalus: skruzdėlę, boružę, vorą, karkvabalį.

Pasakoja apie tai, ką mato, ką suprato apžiūrėdami vabalų figūras, paveikslėlius. Žaisdami interaktyvų žaidimą tobulina IKT įgūdžius, įvardina kas skrenda, ropoja, šokinėja.

Pradeda skaičiuoti daiktus, palygina dvi daiktų grupes pagal daiktų kiekį grupėje. Suskaičiuoja iki 3

Naudoja žodžius: pirmyn-atgal, aukštyn-žemyn.

Kuria pagal išankstinį sumanymą, kūrybos procesą palydi pasakojimu, mimika.

Pasaka „Trys Paršiukai”

Uždavinys - išspręš problema „Ką daryti, kad visi paršiukai tilptų į vieną namą?”

POP-UP LEARNING

Vaikų amžius 4-5 m.

Vaikai gerai žino pasaką apie paršiukus ir vilką. Vaikai klausė, žiūrėjo filmuką, patys vaidino. Veiklai persikėlus į lauką nebuvo trijų namelių paršiukams.

Iškilo *problema* - namelis vienas, o paršiukai trys. Ką daryti, kad visi paršiukai žinotų kur jam gyventi? Ugdomas gebėjimas spręsti probleminius klausimus, lavėja gebėjimas išsivaizduoti, fantazuoti, siūlyti originalių idėjų.

Vaikai siūlo: „ant kiekvieno kambario užrašyti paršiuko vardą”; „nudažyti duris ir langus skirtingomis spalvomis”; „paršiukams gyventi atskiruose kambariuose, o kambarius pažymėti - šiaudais, pagaliukais, akmenukais”. Pasiskirstę grupelėmis po 2-3 renka šakeles, akmenukus, nukritusius medžių lapus ir juos klijuoja prie namo langų. Lėles-paršiukus „apgyvendina” skirtingai gamtine medžiaga pažymėtuose kambariuose. Kalbasi, diskutuoja apie maistą, gyvenamą paršiukų ir vilko vietą pas žmones, miške. Improvizuoja paršiukų susitikimą su vilku - vaidina, kalbasi.

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Kelia probleminius klausimus, geba spręsti problemą.

Siūlo idėjas, sprendimo variantus.

Drąsiai spėja, klauso ką sako kiti, pasitiksina, taiso klaidas - klijuoja lapus prie vieno lango, šakeles ir akmenis prie kitų.

Atlikdami užduotis pasiskirsto komandomis, tariasi dėl priemonių, pataria vieni kitiems.

Samprotauja apie naminių ir laukinių gyvūnų gyvenimo skirtumus, juos įvardija - vilkas gali gyventi miške, o paršiukams bus šalta, nebus maisto.

Vaidina, vaizduoja fantastinį pasakos siužetą, kalbėdamas keičia balso intonacijas.

Pasiruošimas. Lauke stovi namelis, su skirtingų geometrinių formų langais

Priemonės. Lėlės ant pagaliukų: paršiukai, vilkas, namelis, akmenukai, lapai, šakelės, krepšelis

Arbata iš savo lysvės

Uždavinys - atpažins, rinks vaistažoles, ruoš jas džiovinimui, kurs paveikslus.

POP-UP LEARNING

Vaikų amžius 4 -5m.

Pavasari vaikai pasėjo vaistažolių sėklas į lovelį, uždengė jas, laistė, maišeliai pasidarė šlapi „suprakaitavo“, nudengė, kad išdžiūtų. Stebėjo dygstančius daigelius, padedant suaugusiajam pažymėjo juos užrašydami pavadinimus. Sušilus orams pasodino į lysvę. Pasodintus daigus pažymėjo kortelėmis su vaistažolės pavadinimais. Vasarą daržo lysvėje ramunėlės, mėtos, čiobreliai užaugino žiedus, lapus: Vaikams iškilo klausimas: „kurių vaistažolių kuri dalis tinka arbatai?“ Ieškojo informacijos internete, enciklopedijose. Išsiaiškino, kad ramunėlių, čiobrelių, medetkų, levandų žiedai tinka arbatai, o mėtų, katžolės, šalavijų - lapai. Nuėję į lysvę, pasitardami kirpo vaistingų augalų dalis, kurios tinka džiovinimui. Likusius žiedus, lapus, kotus pradėjo dėlioti - pavyko sukurti kvepiančius paveikslus.

Pasiruošimas „Smalsutės sodelis“ - vaistažolių lysvė

Priemonės: žirklys, pinti krepšeliai vaistažolėms, kibirėliai

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Suaugusiųjų padedami susipažįsta su vaistažolių sėklomis, jas sėja, įvardina: mažos, smulkios, jų daug. Atlieka eksperimentą - uždengia sėklas plastmasiniais maišeliais. Padaro išvadą - per šlapią. Stebi dygstančius augalus: greičiau išdygo didesnės sėklos, augalai didesni, smulkių sėklų augalai maži, jų daug. Prižiūrėdami, rinkdami vaistažoles pastebi paskeitimus, daro išvadas: nukirpus žiedus lieka augti kotai, augalų negalima rauti - nebebus arbatai. Tobulina IKT įgūdžius - įjungia planšetes, pagal pavyzdį bando užrašyti pavadinimus: lapai, žiedai. Tobulina kirpimo žirkleėmis įgūdžius. Sužino, renka skirtingas augalo dalis džiovinimui - žiedus, lapus, sėklas. Pasako ką veikė, ką sužinojo. Kuria paveikslus iš vaistinių augalų dalių - grožisi spalvomis, formomis, sukurtu vaizdu.

Pomidorai - nuo sėklų iki vaisių

Uždavinys - palyginti pomidorų dydį, spalvą, skonį, surinkti sėklas, išrinkti skaniausius

Pasiruošimas. „Smalsutės“ darže esantis šiltnamis.

Priemonės: pomidorai, padėklai, plastikiniai peiliukai, lėkštės, 4 pinti krepšiai

Vaikų amžius 4 -5 m.

Mokytoja vaikams paaiškina, kad skins tik prinokusius, t.y. turinčius spalvą (geltonus, raudonus, juodus) skirtingų dydžių pomidorus. Juos paragavus išrinks skaniausius. Yra keturios pintinės, prie kiekvienos po tris vaikus. Komandos nariai nuskina po tris kiekvienos spalvos pomidorus.

Šiltnamyje vaikai apžiūri, stebi, lygina ir skina - taip įsitikina kurie pomidorai jau prinokę, kuriuos skinti dar per anksti, ar visi vienodo dydžio ar skirtingi. Keliems vaikams kyla klausimas - ar didelių ir mažų pomidorų viduje esančios sėklos vienodo dydžio? Kaip sužinoti? Čia pat, lauke esančiuose nameliuose, išdėlioja pomidorus nuo didžiausio iki mažiausio, suaugusiam padedant perpjauna pomidorus pusiau ir išima sėklas. Apžiūri, lygina ir nusprendžia, kad mažų pomidorų sėklos - mažos, didelių - didesnės už mažų.

Ragauja pomidorus. Skaniausi pomidorai geltoni, dideli, panašūs į paprikas - I vieta. Raudoni maži - labai skanūs, II-ra vieta. Juodi - rūgštūs III vieta.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai:

Pasiskirsto poromis tris.

Skaičiuoja iki trijų. Dydžių skirtumams apibūdinti vartoja žodžius: didesnis-mažesnis.

Rūšiuoja pomidorus - šiltnamyje randa ir padalina į krepšius po 2, po 3.

Lavina sensorinius pojūčius: regą, skonį, uoslę.

Įvardina pomidorų formą, spalvą - apvalus, pailgas, geltonas, juodas, oranžinis, raudonas.

Siekia kitų dėmesio, palankaus vertinimo, paskatinimo - džiaugiasi teisingai atlikę užduotį.

Sprendami problemą tariasi su kitais, ieško tinkamų sprendimų - veikdami įsitikina, kad skirtingo dydžio pomidorų sėklos skiriasi, jos irgi skirtingo dydžio.

Geranoriškai veikia kartu su kitais, siūlo savo sprendimą, priima kompromisinį pasiūlymą - pasitarę nusprendžia, kurie pomidorai skaniausi.

Kaime pas močiutę

Uždavinys - ras, atpažins ir parodys naminius gyvulius, paukščius; modeliuos žaidybines situacijas

Pasiruošimas.

Edukacinė erdvė „Močiutės kaimas” darželio kieme.

Priemonės: naminių gyvulių figūrėlės, gamtinė medžiaga - gilės, kaštonai medžio ripkutės, pušų spygliai, šakelės, šiltnamis.

Vaikų amžius 3 m.

Ne visi vaikai turi močiutes, gyvenančias kaime, ar tėvelius, kurie turi ūkį ir augina gyvulius. Mažyliams patinka naminiai gyvuliai, ypač jų jaunikliai, kuriuos nori pažinti, veikti su jais aplinkoje, panašioje į kaimo sodybą.

Darželio kieme buvo sukurta edukacinė erdvė, kur vaikai, turėjo galimybę sodinti į mini šiltnamį daržoves, iš gamtinės medžiagos komponavo takus, tiltus gyvuliams eiti, naudodami gamtinę medžiagą: giles, kaštonus, pušų spyglius jiems dėliojo „maistą”. Išrikiavo gyvulius eilute, paguldė miegoti, kvietė eiti kartu kitą tokį pat gyvuliuką - avi, kiaulę, mėgdžiojo gaidžio giedojimą.

Atšalus orams, tokią edukacinę erdvę galima sukurti patalpoje, kur vaikai veikdami, tyrinėdami įgyja patirties apie ūkį, ten auginamus gyvulius, naudojamą techniką, daržoves.

POP-UP LEARNING

Pasiekimai, tobulinami įgūdžiai

Atpažįsta, įvardina 3-4 naminius gyvulius, 2 paukščius. Dalyvauja, naudodami gamtinę medžiagą, patys imituoja gyvulių maitinimą, parenka maistą: žolę, spyglius, šakeles, pasako jų pavadinimus.

Skiria sąvokas: „mažai-daug” - mažai karvyčių, vienas šiltnamis, daug kaštonų. Klausia kaip kas nors vyksta, stebi, patys išbando, modeliuoja siužetinio žaidimo epizodus - imituoja kad gyvūnai miega (paguldo), kartoja girdėtus gaidžio, vištos skleidžiamus garsus.

Bendrauja mimika, judesiais, kalbina vieni kitus, žaidžia greta, trumpam išitraukia į kito vaiko žaidimą.

Kalba ir klausinėja apie tai, ką mato, ką yra girdėję - „ar kiaulė valgo žolę?”, „ar karvės miega?”.